

Başarıyı sahiplenen çoktur. Eğer ortada bir başarısızlık ve olumsuzluk varsa ona da bahane çoktur.

Amerikan Doları son bir aydır sessiz sedasız değil, adeta gümbür gümbür yükseliyor. İyi de bu dolar neden yükseliyor?

Doların yükselişini en iyi anlatacak cümle balayının bittiğidir...

Evet Türkiye ve Türkiye gibi ülkeler için ekonomide balayı bitti. Şimdi gerçek hayat başlıyor. TL'nin aşırı değer kazanmasını hep birileri üstlendi. Merkez Bankası paranın patronu olarak tıpkı bir senfoni orkestrası şefi edalarıyla havaya girdi. Ekonomiden sorumlu bakan ve bürokratların havası ise ayrı bir telden çaldı...

Kısacası doların son 10 yıldır değer kazanmaması herkesi mutlu etti.

Siyasetçiler bunu oya dönüştürdüler.

Ancak;

İşte burası sözün bittiği yer. Bu balona Amerikan Merkez Bankası, FED iğne batırdı.

Yıllardır parasal genişleme politikası ile bol keseden para basıp tahvil alan ve bu hareketi ile de dünyada para bolluğuna neden olan FED **“artık yeter!”** dedi.

FED'in artık yeteri şu anlama geliyor:

Artık Türkiye, Polonya, Brezilya gibi ülkelere öyle dolar akmayacak. Bu ülkelerin borsaları rekor üstüne rekor kırmayacak. Çünkü artık para değer kazanacak. Sıfıra yakın faizler yükselecek. Bu da paranın maliyetini oluşturacak.

FED bu kararını Çarşamba günü açıkladı. Tüm dünya borsaları düştü. Kimisi yüzde 1, kimisi yüzde 3. Fakat bizim Borsa İstanbul tam göçtü. Yüzde 7 gibi tarihi düşüşlerden birini yaşadı. Yabancı, hisse senedi sattı dolar aldı. Bu hareket borsanın sert düşüşüne, doların da tarihi seviyelere gelmesine neden oldu.

Merkez Bankası, gün içinde iki üç kez dolar satarak müdahale etti. Bu müdahale yabancının adeta bayram etmesine neden oldu. Çünkü pahalı alacağı doları bu müdahale sayesinde ucuza almış oldu.

Sonuç olarak dolar 2 lira seviyesine yaklaştı.

Başarılı orkestra şefi Merkez Bankası(!) çaresiz. Siyasiler ise FED'e çamur atıyorlar. İyi de FED piyasaya para pompalarken senin ülkende yaşanan yalancı baharı sen sahiplenmedin mi? İşine gelmeyince FED, gelince BEN!

Bundan sonra ne olur?

Türkiye gibi üretmeyen, satmayan ve ithal eden cari açık sorunlu ülkeler için hiçbir şey eskisi gibi olmayacak. Türkiye ve daha bir çok ülke kendini döndürebilmek için faiz silahını çekmek zorunda kalacak. Doların ateşini düşürecek tek şey Merkez Bankası'nın faizleri yükseltmesidir. Çünkü artık para yüksek faiz veren ülkeleri tercih edecektir.

Cari açığı olmayan, ithalatı az, ihracatı çok ülkeler bu gelişmelerden memnun olacaktır. Bizim gibi 1 üretip 5 tüketen, dahası elin gömleği ile düğüne gidercesine harcayan ülkeler için hiç iyi olmayacak.

Artık para değerli olacak. Bu nedenle akıllı olan harcama yerine, tasarrufu seçer!

[Remzi ÖZDEMİR , 22 Haziran 2013](mailto:remzi@ekonomist.net)
remzi@ekonomist.net